

አብ ኤርትራ፡ ሓዊ ዝስሕን እምበር ሓዊ ዝኣጉድ ኣይተሳእንን

ኤርትራውያን፡ ንመሰልና፡ ንክብርና፡ ንመንነትናን መሬትናን ከቢድ መስዋእቲ ካብ ዝኸፈሉን ብጽንዓት ካብ ዝተቃለሱን ኣህዛብ ዓለም፡ ብኣብነት ንጥቀስ ህዝቢ ኢና። ኣብ 1991፡ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ካብ ኤርትራ ምስተጸርገ ድማ ጸማ መስዋእትናን ድኻምናን ሰላም ከነስተማቅር ልዑል ሃረርታ ስለዝነበርና፡ ሓጎስና ኣብ ጎደናታት ወጺእና ብሳቦስዒት ጨዲርና፡ ዓሊልና ሳቦስዒትና። ምዕራፍ ስቃይ፡ ስደት፡ መግዛእቲ ውርደትን ምምሽኻንን ንሓዋሩ ተግጽዮ ኢልና ሩፍታ ተሰሚዑና። ድሕሪ ናጽነት፡ እቲ ዝያዳ ካልእ ህዝቢ ንመሬቱ፡ ንመንነቱ፡ ንናጽነቱን ንመሰሉን ክቡር ዋጋ ዝኸፈለን ዝተሳቀየን ኤርትራዊ “ክሳብ ሕጂ ትቅበለኩም ፍቓደኛ ሃገር ስለዘይተረኽበት ክትጽበዩ ኣለኩም” ክብሃል እንከሎ ድማ፡ መግንጣ ከብድኻ ዝኹምትርን ዘሕፍርን ኢዩ። ነቲ ኣብ ከም በዓል ሊብያ ኣብ መንጎ ክልተ ሓዊ ተቀርቂሩ ዝልብለብ ዘሎ ኤርትራዊ፡ ትቅበለካ ሃገር ስለዘየላ ኣብ ዘለኻዮ ጽናሕ ክብሃል እንከሎ ድማ፡ ህይወት ሰብ ብሓዊ ይተሃሞኽን ምስ ሞተ ይሕዘሉን፡ ካብ ምባል ካልእ ትርጉም የብሉን።

ሓደ ሰብ ንመላእ ኤርትራ ክጸወተላን ሰብ ክረግጽን ያዕ ዝብል ሰብ ዘይምህላውን፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ኩርናዓት ዓለም ዝርከቡ ኤርትራውያን ስደተኛታት፡ ሰብኣዊ ክብርም ተጋሂሱን ዘእውየሎምን ኣያ ዝኾኖምን ክስእኑን እንከለዉ፡ “ሰብ ሕልናን ትብዓትን ኤርትራውያን የለናን ዲና፡ ክሳብ መኣስ ኢናኻ ክንስደድን ብጓሂ ተኹምቲርና መዋእልና ክንቆጽር” ኢልካ መልሲ ክትረክብ ንነብስኻ ትሓትት። ሎሚ ካብ ዝኾነ እዋን ንላዕሊ፡ እታ ደምን ኣዕጽምትን ናይ ዓሰርተታት ኣሸሓት ዜጋታት ዓቂባ ዘላ መሬትና፡ ፍትሒ ሓርቢትዋ፡ ዝጣበቐላ ትስእን፡ ትጠልመናን ካብ ዋናታታ ትሃድመናን ከምዘላ፡ ንኹሉ ግዱስ ኤርትራዊ ብሩህዮ።

ኤርትራውያን ህሉው ጸገማትና መዕለቢ ዝርከበሉ ቦታ፡ ኣብቲ መበቆል ስቃይና ኮይኑ ዘሎን ስወኣትና ዝተቐብሩሉ መሬትናን ብኣናን ኣብ ክንዲ ዝኸውን፡ ኣብ ስደት ብምብትታንን ብምቁዛምን ኢና መሰልና ክረጋገጽ ንሓልም ዘሎና። እቲ ክውንነት ግን ንክብርኻ ዋጋ ከይከፈልካን ኢድካ ከይሓወስካን፡ ብትዕቦ ዝርከብ ጸጋን ጥዑምን የለን። ኤርትራውያን ን30 ዓመታት ምግዳልናን ልዕሊ 65 ሺሕ ዜጋታትና ምክፋልናን ድማ፡ ጉዳይና ብሰላም ክንረኽቦ ስለዘይከኣልናን ዓለም ጸማም እዝኒ ስለዝሃበትናን እምበር፡ ባህጊ ደምን ኩናትን ስለዝነበርና ኣይኮነን።

ሕጂውን፡ እቲ ኣብ ቅድሚና ተገቲሩ ዘሎ ጸላም ተርቢዕና ህላወና ክነረጋግጽን መጻኢ ወለዶ ከይከሰናን፡ ኤርትራውያን ንስመር፡ ምጽውዋር ይሃልወና፡ ፍልልያትና ብዘተ ነጽብብ፡ ፍትሒ ክነግስ ካብ ቀዳምነታትና ይኹን። ፈቲና ጸሊእና ነቲ መንሸሮ ሕብረተሰብናን ኣብ ዓዲ ጓና ከርፋሕ ናብራ ከነሕልፍ፡ ካብ ስድራቤትና ክንፈላለ ገዲዱና ዘሎ ህግደፍ ምስእነወግድን ኣብ ቦታኡ ድማ ትርግታ ልብና ዝሰምዕ ናትና ንብሎ መንግስቲ ምስእንተክልንዮ። ውድብ ሕቡራት ሃገራትን ትካላቱን ብውሑዳት ጎባልል ሃገራት ስለዝዝወርን ረብሓታት ስለዘቐድማን፡ ፍትሒ ክረጋገጽ ኣውያት ውጽዓት ብዝግባእ ከዳምጽን ኣይክእልንዮ። እተን ዓለም ናብ ዝደለይኦ መእዝን ዝጥምዝዝኦ ምዕራባውያን ሃገራት፡ ረብሓታተን ኣብ ዝትንከፈሉ ግዜ ጥራይ ከምዝነብሓን ቦትረን ከምዘልዕላን ከንግንዘብ ኣለና። ንኣብነት ውልቀ መላኺ ስርዓት ህግደፍ፡ ዓሰርተታት ኣሸሓት

ኤርትራውያን ብዙይ ፍርዲ አብ ኣብያተ ማእሰርቲ ንዓመታት እናኣሳቸዩ፡ መሰል ሓሳብካ ምግላጽን እምነትን ሓሪሙ፡ ገደብ ግዜ ዘይብሉ መንእሰያት ኣብ ግዱድ ዕስክርና ጸሚዱን ብዙይ ክፍሊት ጉልበቶም እናመዘመዘን፡ ኣስታት ፍርቂ ሚልዮን ካብ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ስደት ተበታቲኑ እናተሳቀየን እንከሎ፡ ነቲ ልዕልና ሕጊ ረገጹ መንዳዓት ህዝብና ኮይኑ ዘሎ ስርዓት ህግደፍ ትርጉም ዘለዎን መሰረታዊ ፍታሕ ዘምጽእን ስጉምቲ ኣይወሰደን።

ስርዓት ህግደፍ፡ ኤርትራውያን ንሓድሕድና ኣናተመናጨትናን እናተኻሰሰናን ወርቃዊ ግዜና ከነሕልፍን ካብ መሰረታዊያን ጉዳያት ተኣሊና፡ ህግደፍ ኣብ ዘዳለዎ ንይላ ከነድህብዩ ወትሩ ዝጽዕር ዘሎ። ንኣብነት ውልቀ መላኺ ኢሳያስን ሓደት ኮራኩሩን፡ እተን ንህዝቢ ኤርትራ ዝያዳ ዘገድሳ ጉዳያት ማለት ብዛዕባ ትግባረ ቅዋም፡ ልዕልና ሕጊ፡ ሕቶ ሃገራዊ ምርጫ፡ ምፍታሕን ኣብ ፍርዲ ምቅራብን ብዙይ ፍርዲ ንነዊሕ ዓመታት ዝተኣስሩን ዜጋታት፡ ገደብ ዘይብሉ ግዱድ ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ መሰል ምዝራብን እምነትን፡ ብልሽውናን ምግባት ሃብቲ ሃገርን፡ ግሉጽነት ዘይምህላውን ዝብላ ሕቶታት፡ ካብ ልቢ ህዝቢ ኤርትራ ክጠፍኡን ክሃሳንዮም ዝደልይዎን። ኣብ ሓደ ሓደ ኣጋጣሚታት ብገለ ተባዓት ብመልክዕ ሕቶ ክቀርባሎም እንከለዎውን፡ ብእንቃዓ ሓሶትን ምድንጋርን ክምልሱ ይህቅኑን ንሓቀኛታት ይድህሉ፡ ኣንጻሮም ጎስጓጎት የካይዱን ይኣስሩን። ካብኡ ዝኸፍኡ፡ ደለይቲ ፍትሒ ዘልዕልዎ ጉዳይ፡ ሕሰም ህዝቢ ኤርትራ ዘንጸባርቅ ክንሱ፡ ግዳማዊ ምትእትታዊ ከምዘለዎ፡ ከም ውልቃዊ ጸገም ንኸርኡን ኣቃልቦ ክስእንን ይእለም። ስርዓት ህግደፍ፡ ህዝቢ ኤርትራ ይፈትወኒዩ ዝበል እንተኾይኑን ትብዓት እንተልይዎን፡ እዘን ክብ ኢለን ዝተጠቐሳ መሰረታዊያን ሰብኣዊ መሰላት፡ ብዙይ ምዕጥይጣይ ክትግብረንዮ ዝግብኡ።

እቲ ኣብ ኤርትራ ዘሎ ክውንነት እዚ እንከሎ፡ ንስርዓት ህግደፍ ንድግፊሉ፡ ብስቅታ ንሓልፊሉን ስቃይና ንምውጋድ ዘይንሰምረሉን ምክንያት የለን። “ከብቲ ምስ ሓራዲኡን ማይ ይሰትዖ” ከምዝብሃል፡ “ካብን ናብን ኤርትራ ምጋሽ ከይንኸልከልን ንብረትና ከይውረስን”፡ እናበልና ኣብ መንጎ ጸዕዳን ጸሊምን ዘሎ ፍልልይ ምስትውዓል ኣገሙናን ክንዕዘምውን ክቱር ስስዕ ወይ ነብሰ ፍትወትዮ። ብፍላይ እቶም ብደረጃ ሓላፍነት ኣብ ከባቢ መላኺ ኢሳያስ ዘለው ሰባት፡ ከም ተራ ኤርትራዊ ተጠሚቶም ብሓላፍነት ካብ ምሕታት ናጻ ከምዘይኮኑ ክግንዘቡ ይግባእ። ኣብ ውዑይን ዝሑልን ብሓባር ዝንግዙ ዝነበሩ ጉጅለ 15 ብዙይ ፍርዲ ንዓመታት ኣብ ቤት ማእሰርቲ እናተሳቸዩ፡ ኣብዚ ወርሒ ዚ ኣብ ኣስመራ ኮይኑ ንሓቀኛ ምስሊ ስርዓት ህግደፍ ሽንግላጡ ዘውጽኡን መፍትሒታት ህሉው ጸገምና ዝኣንፈተን ሓርበኛ ብርሃነ ኣብርሃ ብጸሓይ ቀትሪ ብኣባላት ጸጥታ ህግደፍ ምስተመቁሖ፡ ንስለ ሓቂ ብሒም ዘይምባሎም ዒብዮ። ቢተወደድ ኣብርሃ፡ ወዲ ዓለ፡ ተማሃሮ ዲያእ ኣል እስላምን ኣብ ቤት ማእሰርቲ ህግደፍ ዝሞቱ ኣቦይ ሓጂ ሙሳ መሓመድኑር ንፍትሒ ዘርኣይዎ ትብዓትንውን ካልእ ተወሳኺ ኣብነትዮ።

ብብእዋኑ፡ “ዶብ ክትሰግሩ ፈቲንኩም፡ ካብ ኣገልግሎት፡ ኮብሊልኩም፡ ምስተቃወምቲ ርክብ ኣለኩም” ተባሂሎም፡ ብዕድመ ዝደፍኡ፡ ብሕማም ዝተደነሱን ኣደ ቆልዑን ዝእሰሩን ኣሸሓት ገንዘብ ክኸፍሉ ዝግደዱን ኤርትራውያን ኣዲኦም ትቁጸሮም። ዕድመ ኢሳያስ ተናውሑን ስቃይ ህዝብና ተጋድዱን ዘለኹም ላዕለዎት ኣዘዘቲ ሰራዊት፡ ሚኒስተራትን ሓለፍቲ ጸጥታን፡ ደምን ንብዓትን ህዝብኹም ስምዑ። ካልእ ይትረፍ፡ ዓወ ኢልኩም ኣብ ጎደናታትን ኣኼባታትን ኣንጻር ጨካን ስርዓት ህግደፍ ተቓውሞ ከተስምዑ መዓንጣ

እንተሰኢንኩም፡ ብፍቃድኩም ካብ መዝነትኩም ውረዱ ይኣክለኩም። ሓሚምና ኢልኩም ኣብ ገዛኹም ኮፍ ባሉ። ንውጹዕ ህዝብኹም ክሓስዎ፡ ኣጅኻ ባልዎ፡ ታሪኽ ስርሑ፡ ሕድሪ ሰውኣትኩም ኣክብሩ። ክሳብ መላኺ ኢሳያስ ዝተፍኣኩምን ዝኣሰረኩምን ኣይትጸባዩ። ፊቲኹም ጸሊእኩም ስቅታኹምን ፍርሕኹምን፡ ስርዓት ህግደፍ ክረግጸናን ዕድመ ስልጣኑ ክነውሕን ኣክኢልዎ ጥራይ ዘይኮነ፡ ህዝብና ተስፋ ከምዝቆርጽ፡ ምስ ጸላእቱ ክመሳሰል፡ ምስ ስርዓት ህግደፍ ከምዝደናገጽን ከምዝሰደድን ኮይኑሎ።

እታ ብውፋያት ሓርበኛታት ትእሳድ ዘላ መጋርያ ሓዊ፡ ብርሃና ኣብ መላእ ሃገርና ክትውላዕን ራህዋ ህዝቢ ኤርትራ ክረጋገጽን፡ ክልተና ክንሰሕናን ዝነድድ ዕንጸይቲ ክንውስኽላን ኣለና። ነቶም ሰላምን ሃገርን ስለዝበሉ፡ ሰላም፡ ሃገርን ብርሃንን ተሓሪሞም ዘለዉ ወገናትና፡ ንስዓቦም ንጣበቀሎም ኣይነግዳዓዮም። ኤርትራውያን ክሳብ መኣስ ኢና ደቅናን ኣሕዋትናን ኣብ ቅድሚና ኣናተሓርዱ፡ እናተኣሰሩን ኣብ ስደት እናተኸላበቱን ከነስቅዎ? ብዘይ ኣፍልጦና፡ መንነትና ሃብትናን መሬትናን ንረብሓ ውልቀ ሰባት ኣብ ዋጋ ዕዳጋ እናኣተወ ፈለኽ ዘይምባልና፡ ንሓደ ብሂል ቀዳሞትዮ ዘዘኻኸረና። ሓደ ኣቦ፡ ሰብኣይ ብህይወቱ እንክሎ ጉድጓድ ኩዲቶም ክቀብርዎ ምስተዓዘበ፡ “ዝባን መንግስቲ እንዳባ፡ እዚ ሰብ ስለምንታይ ብህይወቱ እንክሎ ትቀብርዎ ኣለኹም” ኢሉ ተግባሮም ጠጠው ክበልዎ ተማሕጸነ። እቶም ንዘይሞተ ሰብ ክቀብሩ ጉድጓድ ዝኸዕቱ ዝነበሩ ሰባት ትቅብል ኣቢሎም፡ “ንሱኳ ምስ ህይወቱ እንክሎ እናተቀብረ ኣይመትኩን ኣይትቅበሩኒ ዘይበለና፡ ንስኻ እንታይ ሓቢጡካ ክንቀብሮ ኢና” ኢሎም መለሱ ይብሃል። ስለዚ እቶም ንቅጥቀጥ ዘለና ኤርትራውያን፡ ንመሰልና ዘይተቃለስና፡ ካብ ሕቡራት ሃገራት፡ ካብ ኢትዮጵያን ብተስፋን ሕማምና ክፍወስን ሰብኣዊ ክብረትና ክረጋገጽን ዘበትዮ።

ጽላል፡ ካብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ 20 መስከረም 2018

ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ 24 መስከረም 2018